

SPIS TREŚCI

ROZDZIAŁ 1

Fizjologia rozrodczości	1
1.1. Cykl miesięczkowy – <i>Maciej Brązert, Leszek Pawelczyk</i>	1
1.2. Zapłodnienie i zagnieżdżenie – <i>Beata Banaszewska, Leszek Pawelczyk</i>	13

ROZDZIAŁ 2

Embriologia – <i>Maciej Zabel, Michał Nowicki</i>	23
2.1. Wprowadzenie	23
2.2. Oogeneza	23
2.3. Spermatogeneza i zapłodnienie	24
2.4. Pierwszy tydzień rozwoju	26
2.5. Drugi tydzień rozwoju	27
2.6. Trzeci tydzień rozwoju	28
2.7. Rozwój łożyska i sznura pępowinowego oraz ich zaburzenia rozwojowe	31
2.8. Ciąża wielopłodowa	32
2.9. Zaburzenia rozwojowe	32
2.10. Genetyczne i molekularne aspekty monitorowania rozwoju i diagnozowania wad wrodzonych ..	34

ROZDZIAŁ 3

Anatomia położnicza – <i>Mariola Ropacka-Lesiak</i>	37
3.1. Miednica kostna	37
3.2. Budowa kanału kostnego	37
3.3. Mięśnie i więzadła miednicy mniejszej	39
3.4. Narządy płciowe zewnętrzne	40
3.5. Narządy płciowe wewnętrzne	41
3.6. Stosunki otrzewnowe w miednicy mniejszej	44

ROZDZIAŁ 4

Popłód	47
4.1. Błony płodowe, pępowina, łożysko – <i>Piotr Oszukowski</i>	47
4.2. Płyn owodniowy: fizjologia i znaczenie kliniczne – <i>Rafał Kocyłowski</i>	55
4.3. Funkcja popłodu – <i>Grzegorz H. Bręborowicz</i>	63

ROZDZIAŁ 5

Endokrynologia płodu – <i>Mateusz Madejczyk</i>	75
5.1. Wprowadzenie	75
5.2. Oś podwzgórze–przysadka–gonady	75
5.3. Oś podwzgórze–przysadka–nadnercza	75
5.4. Układ renina–angiotensyna	78
5.5. Oś podwzgórze–przysadka–tarczyca	78
5.6. Tylny płat przysadki mózgowej	79
5.7. Hormony ektopowe	79
5.8. Przytarczycy i homeostaza wapnia	79
5.9. Prolaktyna	80
5.10. Hormon wzrostu	80

ROZDZIAŁ 6

Zmiany w narządzie rodym, gruczole sutkowym i skórze zachodzące w przebiegu ciąży – <i>Piotr Sieroszewski</i>	83
6.1. Wprowadzenie	83
6.2. Gruczoł sutkowy	83
6.3. Macica	83
6.4. Szyjka macicy	84
6.5. Skóra	85
6.6. Pochwa i wargi sromowe	85

ROZDZIAŁ 7

Zmiany ogólnoustrojowe zachodzące w przebiegu ciąży – <i>Zbigniew Celewicz, Maciej Ziętek</i>	87
7.1. Wprowadzenie	87
7.2. Układ naczyniowo-sercowy	87
7.3. Układ krzepnięcia	88
7.4. Gruczoł tarczowy	89
7.5. Nerki	90
7.6. Wątroba	91

ROZDZIAŁ 8

Immunologia ciąży – <i>Lukasz Wicherek</i>	95
8.1. Endometrium i doczesna	95
8.2. Immunologia endometrium	97

8.3.	Tolerancja immunologiczna w okresie ciąży	101	ROZDZIAŁ 13		
8.4.	Rola komórek układu odpornościowego matki w przebiegu porodu	103	Zasady organizacji opieki perinatalnej –		
8.5.	Związek między układem immunologicznym matki a rozwojem układu immunologicznego płodu	107	<i>Wiesław Markwitz, Grzegorz H. Bręborowicz, Janusz Gadzinowski</i>	169	
8.6.	Podsumowanie	108	13.1. Ocena stanu organizacji opieki perinatalnej w Polsce	169	
ROZDZIAŁ 9			13.2. Opieka przedporodowa w ciąży o przebiegu prawidłowym	171	
Poród – Wiesław Markwitz, Grzegorz H. Bręborowicz					
9.1.	Zmiany w szyjce macicy i w macicy w czasie ciąży	111	ROZDZIAŁ 14		
9.2.	Mechanizm skurczu i rozkurczu mięśnia macicznego	114	Szczepienia w czasie ciąży – Jacek Wysocki	185	
9.3.	Endokryne i parakryne aspekty inicjacji porodu przedwczesnego	115	14.1. Rodzaje szczepionek	185	
9.4.	Udział mediatorów zapalenia w inicjacji porodu	119	14.2. Szczepienia w okresie przedkoncepcyjnym	187	
9.5.	Aspekty kliniczne porodu o przebiegu prawidłowym	119	14.3. Szczepienia w czasie ciąży	190	
9.6.	Poród o przebiegu prawidłowym	120	14.4. Szczepienia po porodzie	191	
ROZDZIAŁ 10			ROZDZIAŁ 15		
Znieczulenie porodu fizjologicznego –			Zachowania seksualne w czasie ciąży –		
<i>Hanna Billert</i>			<i>Violetta Skrzypulec-Plinta</i>	195	
10.1.	Ból porodowy	127	15.1. Seksualność człowieka	195	
10.2.	Wybór rodzaju analgezji porodu	129	15.2. Wpływ ciąży na seksualność	196	
10.3.	Niefarmakologiczne metody uśmierzania bólu porodowego	130	15.3. Zmiany hormonalne	197	
10.4.	Farmakologiczne metody uśmierzania bólu porodowego	130	15.4. Aspekty psychologiczne	197	
10.5.	Podsumowanie	138	15.5. Aktywność seksualna w różnych okresach ciąży	198	
ROZDZIAŁ 11			15.6. Edukacja zdrowotna	198	
Połów – Elżbieta Ronin-Walknowska			15.7. Podsumowanie	199	
11.1.	Położowe zmiany hormonalne i zmiany w narządach płciowych	143	ROZDZIAŁ 16		
11.2.	Położowe zmiany ogólnoustrojowe	145	Aktywność fizyczna w czasie ciąży –		
11.3.	Stan emocjonalny kobiety po porodzie	148	<i>Anissa Hamid-Sowińska</i>	203	
11.4.	Postępowanie w położu	148	16.1. Adaptacja organizmu do ciąży i wysiłku fizycznego	203	
11.5.	Inne obserwacje	149	16.2. Wpływ aktywności fizycznej na kobiety w okresie rozrodczym i ciężarne	205	
11.6.	Badania laboratoryjne	149	16.3. Wpływ aktywności fizycznej na przebieg ciąży i na choroby współistniejące z ciążą	207	
11.7.	Uruchomienie	149	16.4. Wybrane powikłania w przebiegu ciąży	209	
11.8.	Odżywianie się w położu	149	16.5. Wpływ aktywności fizycznej w okresie ciąży na stan płodu i noworodka	210	
11.9.	Zasady opieki nad matką i noworodkiem podczas pobytu w szpitalu	150	16.6. Przegląd rekomendacji dotyczących aktywności fizycznej w okresie ciąży i dobór odpowiedniej liczby ćwiczeń	211	
11.10.	Laktacja	150	16.7. Połów i okres karmienia	215	
ROZDZIAŁ 12			16.8. Wysilek fizyczny a laktacja	216	
Żywienie w czasie ciąży i położu –			ROZDZIAŁ 17		
<i>Grzegorz H. Bręborowicz, Mariola Ropacka-Lesiak</i>			Psychospołeczne aspekty ciąży –		
12.1.	Okres przedkoncepcyjny	153	<i>Jadwiga Łuczak-Wawrzyniak</i>	221	
12.2.	Metabolizm w okresie ciąży	155	17.1. Ciąża jako zjawisko społeczne i kulturowe	221	
12.3.	Zapotrzebowanie na energię	156	17.2. Ciąża jako efekt działań medycznych	221	
12.4.	Struktura spożycia podstawowych składników pokarmowych	158	17.3. Kobieta w ciąży a otoczenie społeczne	222	
12.5.	Suplementacja żywienia w okresie ciąży	164	17.4. Doświadczenia kobiet w ciąży – kontekst psychologiczny	222	
12.6.	Połów – okres karmienia	165	17.5. Emocjonalne przeżycia kobiet w ciąży	223	
12.7.	Konsekwencje nieprawidłowego odżywiania się w czasie ciąży	165	17.6. Ciąża zaprzeczona i urojona – zjawiska psychopatologiczne w okresie ciąży	224	
			17.7. Doświadczenia kobiet w ciąży – kontekst biologiczny	225	
			17.8. Doświadczenia kobiet w ciąży – kontekst opieki medycznej	226	
			17.9. Diagnostyka prenatalna – oferta, zapotrzebowanie czy moda	227	

17.10. Niedoceniony aspekt nowoczesnej opieki medycznej nad kobietą w ciąży	227
17.11. Opieka paliatywna w perinatologii – opieka z wyboru?	228

ROZDZIAŁ 18

Wybrane problemy prawne w praktyce lekarza

ginekologa położnika – Joanna Haberko	233
18.1. Wprowadzenie	233
18.2. Obowiązek uzyskania zgody pacjentki	235
18.3. Obowiązek poszanowania intymności	238
18.4. Obowiązek zachowania tajemnicy lekarskiej	239
18.5. Cesarskie cięcie bez wskazań medycznych	240
18.6. Żywe i martwe urodzenie	242

ROZDZIAŁ 19

Noworodek z ciąży o przebiegu niepowikłanym –

<i>Marta Szymankiewicz .....</i>	247
19.1. Adaptacja do życia zewnątrzmacicznego	247
19.2. Masa ciała	248
19.3. Proces termoregulacji	248
19.4. Postępowanie z noworodkiem na sali porodowej	250
19.5. Ocena noworodka w skali Apgar	250
19.6. Badanie noworodka	251
19.7. Żółtaczka u noworodka	254
19.8. Karmienie naturalne	255
19.9. Karmienie sztuczne	257
19.10. Profilaktyka okresu noworodkowego	258
19.11. Szczepienia ochronne	259